

Ons succes lijkt belangrijker dan allerarmsten**Geplaatst: 22 april 2013 09:14, laatste wijziging: 22 april 2013 09:16**

Judith Baart, Joanne van der Schee en Henk Jochemsen

De wereld verdiént volgens minister Ploumen het uitbannen van extreme armoede in één generatie, duurzame groei en succes voor Nederlandse bedrijven in het buitenland. Maar te vrezen valt dat wat de wereld krijgt vooral Nederlandse handel en export zal zijn, en wat hulp voor de meest kwetsbare landen.

Dit valt af te leiden uit de nota Wat de wereld verdient: een nieuwe agenda voor hulp, handel en investeringen van de -minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Minister Ploumen stond onder meer voor de uitdaging economische ontwikkeling te verbinden met armoedebestrijding, een nieuw financieringskader te scheppen voor de maatschappelijke organisaties op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en een bezuiniging te realiseren van een miljard euro.

Op de meeste punten is op papier voortgang gemaakt. De bezuiniging drukt op alle onderdelen van het beleid, maar opnieuw relatief het sterkst op maatschappelijke organisaties. De steun wordt na 2015 meer dan gehalveerd.

Verder gaat ook minder geld naar VN-instellingen en naar landen die bilateraal gesteund worden.

Ter compensatie worden twee nieuwe fondsen ingesteld: het Budget Internationale Veiligheid (BIV) en een zogenaamd Dutch Good Growth Fund. Dit fonds, dat na enkele jaren 750 miljoen euro moet bevatten, zal op drie manieren ingezet worden om economische groei in ontwikkelingslanden te bevorderen.

Ten eerste door steun aan het midden- en kleinbedrijf in die landen. Ten tweede door steun aan het Nederlandse midden- en kleinbedrijf dat investeert in ontwikkelingslanden. In de derde plaats door de bevordering van export door Nederlandse bedrijven naar ontwikkelingslanden.

knelpunt

We delen de visie van de minister dat voor een zelfstandige ontwikkeling ook economische bedrijvigheid noodzakelijk is. En de minister beaamt dat er een goede balans nodig is tussen

sociale, economische en ecologische ontwikkeling. Ze erkent dat economische groei niet automatisch leidt tot een verbetering van de kansen en levensomstandigheden van een ieder. Daarom is het goed dat voor alle bedrijvigheid die wordt ondersteund, internationale criteria voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) gaan gelden.

Maar hier ligt tegelijk een knelpunt. Investeren in economische bedrijvigheid in ontwikkelingslanden bereikt vaak niet echt de armen en is erg riskant. Daarom kunnen garanties van de overheid een belangrijke rol spelen. Maar dan moet het wel gaan om investeringen in bedrijvigheid in die landen zelf, en volgens manieren die duurzaam zijn en waarbij juist ook de armen betrokken worden. Om dat te bereiken, is vaak samenwerking met maatschappelijke organisaties nodig.

Verder zal economische bedrijvigheid alleen goed op gang komen als er ook een goede sociale en economische infrastructuur is. Dat wil zeggen: opgeleid personeel, gezondheidszorg (sociaal) en landrechten, financiële diensten (economisch). Daarvoor is een sterk maatschappelijk middenveld nodig en daarop wordt nu sterk bezuinigd.

exportsubsidie

Een deel van het Dutch Good Growth Fund kan besteed worden door Nederlandse ondernemers die naar ontwikkelingslanden willen exporteren. Dit heeft met ontwikkelingswerk weinig te maken. Het kan juist concurrentievervalsing zijn voor de eigen industrie in dat land. En uit onderzoek blijkt hoezeer exportkredieten de relatie tussen donorlanden en ontvangstlanden kunnen verstoren. Ook blijkt dat handhaving van het mvo-beleid bij de multinationals lastig is.

Op fiscaal gebied blijven de ambities vaag. De nota belooft dat gekeken zal worden of er belastingverdragen zijn met Nederland die negatieve consequenties kunnen hebben voor ontwikkelingslanden. Concrete beloftes om belastingontwijking aan te pakken blijven uit. En dit terwijl inmiddels duidelijk is dat grote hoeveelheden geld via Nederland en andere 'belastingparadijzen' wegstromen uit ontwikkelingslanden zonder dat daar belasting over betaald wordt. Dit is vaak wel legaal, maar ethisch onwenselijk. De wetten zijn dus niet goed.

Een duidelijk geval van gebrek aan samenhang in het beleid, waar nog te weinig politieke aandacht voor bestaat. En ook hier blijft de vraag of het belang van de allerarmsten vooropstaat of toch het succes van het Nederlandse bedrijfsleven. Dit laatste hoort bij Economische Zaken, niet bij Ontwikkelingssamenwerking.

Judith Baart, Joanne van der Schee en Henk Jochemsen - medewerkers beleidsbeïnvloeding en directeur Prisma, vereniging van christelijke organisaties in ontwikkelingssamenwerking en diaconaat wereldwijd